

פסח "הלל"

הללויה הללו

"המגביהי לשבת", היינו שאינו רם אלא גבוה. הוא נמצא למעלה, אבל לא רק שם אלא מגיע עד למטה, וכמו שממשיכים מיד "המשפילי לראות בשמים בארץ" מתעסק עם הקטנות, וכפי אמונתנו שאדרבה הקב"ה כל כך גדול וכל יכול גם להתעסק עם קטנים.

הגדה של פסח "תפארת שמשון" מאת הרב פינקוס זצ"ל

מקימי מעפר דל

"מקימי מעפר דל, מאשפות ירים אביון". אל מה חושבים אנו, בהזכירנו מושגים אלו, ועל מה חשבו חכמים, הבה נתבונן, אביי, יתום היה. בימי הריונה של אמו מת אביו, ואמו מתה בלדתה. רבה אימץ אותה, בנוהג שבעולם, מי שמאמץ יתום רוצה לטשטש עובדת יתמותו, כדי שיתחם אל מאמצו כאביו. זה גמול מזערי על האימוץ, רבה נהג להפוך. שמו של אביי היה נחמני, כבר בלדתו זקוק היה לתנחומים, לניחום אבלים. רבה קרא שמו אביי נוטריקון: "אֲשֶׁר בָּךְ יִרְחֵם יְתוֹם" (הושע יד, ד), כך, בבורא יתברך, אבי היתומים. לא רבה אלא הבורא יתברך, במרכז עולמו של הילד היתום, הוא שינחמנו! ורבה היה עני מרוד, כשם שרב חסדא חיברו היה עשיר מופלג. אצל רב חסדא היו מציעים לכלבים לחם סולת ולא היו אוכלים מחמת שובעם, ואצל רבה ביקשו בני הבית פת קיבר ולא מצאו (מועד קטן כח.). ומדוע לא שלח רב חסדא לרבה? שלח, אבל רבה סירב לקבל, כי "שׁוֹנֵא מִתַּנְת יְתֵיחָ" (משלי טו, כז). ועם עניו ומרודו, כשלא היה למשפחתו די לחם לאכול, אימץ רבה את אביי! ניתן להבין באיזו עניות גדל אביי. ומאחרים, הלא סרכו לקבל. על מה חשב אפוא אביי באומרו "מקימי מעפר דל, מאשפות ירים אביון"! מה היו מושגיו בעניות! ואביי הוא שאמר: "אין עני, אלא בדעת" בבית רבה שוררת עניות? אין עשירים מהם. בדעת, באושר! כי "דעת קנית מה חסרת"? (נדרים מא.)

"והגדת" הגדה של פסח מאת רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי, כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא.

"מה אשיב לה' ", אין לי מה להשיב לה' על טובותיו עימי, כל מה שאעשה כדי להביע את תודתי להקב"ה, לא יהיה מספיק, כי "כל תגמולוהי עלי", הכל יהיה רק למען עצמי. אם אומר פרק תהילים או אלמד עוד דף גמרא, יהיה זה טוב עבורי, וכך גם אם אערוך סעודת הודיה. אבל מה אוכל להשיב לה'. אומר דוד המלך, ישנו דבר אחד בלבד: "כוס ישועות אשא בשם ה' אקרא". כידוע כל התורה הקדושה היא שמותיו של הקב"ה, ממילא אקרא "בשם ה'", השתדל ללמוד עוד תורה,

יש לתמוה על דין קריאת ההלל שבליל הסדר, הרי בפורים הטעם שאיננו אומרים הלל, הוא משום ש"קרייתא זו הלילא" (מגילה יד.), כלומר: סיפור הנס שבמגילה הוא עצמו ההלל, ואילו בליל הסדר אין אנו מתספקים בסיפור ההגדה בכדי שיהיה בו משום "קרייתא זו הלילא", אלא אנו מוסיפים ואומרים מלבד ההגדה גם הלל? אכן התשובה היא פשוטה. אכן בפורים אנו מספרים את מה שהיה פעם וכשאדם מספר הנס שהיה, יש בסיפור גם צורה של שבח והלל. לעומת זאת בליל הסדר אין אנו מספרים סיפורי ניסים כלל וכלל, רק אנו שבים וחוזרים אל כל הצער והיגון ואל כל שמחת הגאולה ע"י קריאת ההגדה כנ"ל. קריאת ההגדה איננה נושאת אופי של סיפור נס, רק צורה של התעוררות ההרגשים וחוויתם באופן מעשי ומתחדש בכל שנה, ואם כן אין כאן "סיפור יציאת מצרים" גרידא, אלא הרגשת יציאת מצרים עצמה! ולפיכך רק לאחר שיוצאים מהשבוועד, לאחר ההגדה, אז מתחדשת החובה להלל ולהודות על מה שעברנו, וזאת אנו מקיימים בקריאת ההלל.

הגדה "ר' שלום" מאת הרב שברון זצ"ל

הים עשה קל-וחומר מהירדן

מדוע לגבי הים נאמר "ראה וינוס" בלשון עבר, ואילו לגבי הירדן נאמר "יסוב לאחור" בלשון עתיד? יש לומר: במדרש נאמר על "הים ראה וינוס" מה ראה הים? ברייתא דרבי ישמעאל ראה. וכך ביאורם של דברים: רבי ישמעאל הוא שאמר שהתורה נדרשת בשלושה עשרה מדות, ובהם קל-וחומר. ואם כן נוכל לומר שהים למד שצריך לנוס מפני בני ישראל בקל-וחומר מהירדן, שעתיד להתייבש מפני יהושע, תלמידו של משה רבינו, וקל-וחומר שצריך לנוס מפני משה רבו. ואם כן, הים ראה כי הירדן יסוב לעתיד לאחור, ומכח קל-וחומר נקרא הים מפני בני ישראל.

ספר "קרבן פסח"

רם על כל גוים ה'

החילוק בין "רם" ל"גבוה": ישנן שתי מילים נרדפות, "רם", ו"גבוה", וישנו חילוק ביניהן: רם, פירושו דבר שנמצא למעלה ומנותק לגמרי מהמציאות שמתחתיו, כדוגמת כדור פורח, וגבוה, הכוונה שנמצא מלמטה עד למעלה, כדוגמת מגדל גבוה. כלפי הגוים הקב"ה הוא "רם", והיינו כפי אמונתם שה' ברא את העולם אך עזב אותו ואינו משגיח עליו, כי לטענתם אין זה לדרגתו להתעסק בעולם שפל זה. אך אנחנו אומרים מיד

הלכה: ספירת העומר

כתב השו"ע (סימן תפט ס"א): בליל שני מיד אחרי תפילת ערבית מתחילים לספור את העומר. ובפסקי תשובות (אות א), כתב הקשו המפרשים, האיך מברכים על הספירה ולא חיישינן לזילותא דיו"ט כמו שמצינו בשמיני עצרת שיושבים בסוכה אבל אין מברכין על הסוכה, ועוד, שמיד אחרי תפילת ערבית הולכים לעריכת הסדר, והוא כתרתי דסתר, ותירץ בשם מ"א: בשמיני עצרת אומר על הכוס את יום שמיני עצרת הזה ואם יאמר על הכוס גם לישב בסוכה הוי כתרתי דסתר מה שאין כן הכא, עוד יש לתרץ כיון דאנן בקיין בקביעא דירחא, ומדינא אין צריך לישב בשמיני בסוכה לכן אין מברכין, אבל הכא איפכא היא דמדינא צריך לספור היום. **פסקי תשובות חלק ה'**

פתגם: הדרך הטובה ביותר להעריך משהו, זה לחיות זמן מה בלעדיו.
ספר "שמחלה"

חקירה: ספירת העומר בזמן הזה מדרבנן

חכמים תקנו מצוות ספירת העומר דרבנן, או שתקנו מצוות זכר למקדש ע"י הספירה, אך ספירת העומר ממש א"א שהרי בזמן הזה אין עומר. (ברכת אברהם סוכה כט: פסולי יום ראשון ב: הגר"ז זכר למקדש)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

מכות

שני שותפים באו להתדיין לפני הרב דמתא, בדבר העסק שהפסידו בו את כל ממונם. היו שניהם מתווכחים ומריבים, זה אומר: כך השקענו בעסק וכך הפסדנו, וזה אומר: לא כך כי אלא כך וכך הפסדנו. נענה הרב ואמר להם: למה אתם דומים, לאותם חכמי ההגדה של פסח, שנחלקו ביניהם בדבר מספר המכות שלקו המצרים, זה אומר: עשר מכות, זה אומר: חמישים, זה אומר: מאתיים, אבל הדבר אחד היו כולם תמימי דעים, כי סיכומו של החשבון הוא מכות ורק מכות.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים. לזיווג טוב של שלמה בן אסתר. לזרע של קיימא של מרים בת מלכה ואריה יעקב בן חווה.

לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

זוהי התודה היחידה שניתן לומר להקב"ה. מי שלומד, שיוסף בלימודו, ומי שלא לומד שיתחיל ללמוד! כמה ללמוד? אין זה גבול.

ומתוך האור הגדה של פסח בשם "ר' מרדכי מן"

באיזו "אנא ה'" אפשר לפעול הכל?

אל האדמו"ר מגור ה"אמרי אמת" הגיעו כמה חסידים בטענה כי "השפת אמת" אמר כי אם יכוונו לבם ב"אנא ה'" יראו ישועות גדולות, והם עושים כן, מכוונים בכל כוחם, שופכים דמעות כמים בעת אמירת "אנא ה'" ועדיין אינם רואים את הישועה הגדולה. חייך האדמו"ר ואמר: לא הבנתם כראוי את דברי ה"שפת אמת". אתם מכוונים ב"אנא ה' הושיעה נא" ו"אנא ה' הצליחה נא" וסבי התכוון לומר שיש לכוון ב"אנא ה' כי אני עבדיך" אז תיזכו לישועה גדולה.

לב שמחה

מה השבח במה שישלם נדרו בפומבי?

לך אֶזְבַּח זֶבַח תוֹדָה וּבָשָׂם ה' אֶקְרָא, נְדָרֵי לֵה' אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ, בְּחֻצְרוֹת בֵּית ה' בְּתוֹכִכִּי יְרוּשָׁלַם הִלְלוּ יָ-ה.
(תהלים קטז, יז-יט)

יש כאן שתי תמיהות בפסוקים אלו, האחת: איזה שבח יש במה שישלם נדרו "נגד כל עמו", והרי ה' דורש מן האדם שיהיה הצנע לכת עם אלוקיו? והשניה: מה זה שהוא מסיים "בְּתוֹכִכִּי יְרוּשָׁלַם", והרי "בְּחֻצְרוֹת בֵּית ה'" הוא בירושלים, ואחר שהחל במקומות הגבוהים, איך הוא מסיים בכלל ירושלים? יש לומר, תכלית הקרבן תודה שבא על הנס הוא כדי לספר חסדי ה' שגמל עליו, ומטעם זה ריבה הכתוב בלחם, ארבעים לחמים, שלושים וששה מהם נאכלים, ומיעט לזמן אכילת תודה מכל השלמים, שנאכלים ליום ולילה בלבד, ולא יומיים כמו בשלמים, אף שהתודה שייכת למשפחת קרבן שלמים, כלשון הכתוב "תודת שלמיו", כדי שיהיה מרבה ריעים לסעודה אחת ביום ההקרבה, ויהיה סיפור הנס לפני הרבה אנשים. ואם כן, שלושת הפסוקים שלפנינו מתייחסים לשני חלקי התודה: "לך אֶזְבַּח זֶבַח תוֹדָה", הוא הקרבן, ו"בָשָׂם ה' אֶקְרָא", הוא קול התודה לה' על הנס. גם הפסוק השני פותח בהבטחה להבאת עצם הקרבן "נְדָרֵי לֵה' אֲשַׁלֵּם" ועל ההודיה בשם ה'אמר "נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ", "נגדה" מלשון הגדה, שאת גודל ההשגחה עליו לטובה יספר מקריב התודה ברוב עם. וכן תרגם יונתן בן עוזיאל "אתני כדון נסוי לכל עמיה". ובפסוק האחרון אמר "בְּחֻצְרוֹת בֵּית ה'", שם מקריבים את הקרבן, "בְּתוֹכִכִּי יְרוּשָׁלַם הִלְלוּ יָ-ה", זוהי כל העיר, שבה נאכל הקרבן עם לחם.

כמוצא שלל רב "תהלים" בשם "העמק דבר"